

Методичний коментар до уроку “Не торкаючись землі”

Таємниця майстра

Продовжуємо рух

Кажуть, що скульптура — це застиглий рух. Роздивимося скульптуру, а потім спробуємо уявити, як вона могла б рухатися, як могла б говорити тощо. А ще ви можете привітатися з усіма так, як це могла б зробити скульптура.

Запропонуйте дітям завчасно знайти фото скульптури, яка надихає їх виконати таке завдання. Вони можуть вдома “оживити” в уяві цю скульптуру і за бажання показати в класі, як вона рухається, привітатися, а потім показати світлинку.

- Чи так діти уявляли скульптуру в русі?
- Що допомогло “оживити” скульптуру? На що діти спиралися? Як робили висновки?

Запропонуйте дітям розповісти, що таке скульптура, чим такі твори відрізняються від картин, де вони бачили скульптури, поділитися враженнями. Діти також можуть обговорити, де ще можна побачити скульптури тощо.

Звісно, все із часом змінюється, змінюються і твори мистецтва.

- Як ви уявляєте вигляд сучасних скульптур?
- Опишіть їх, покажіть, на мить ставши скульптурою.
- Чи є сучасні скульптури поблизу? Які вони?
- Яка із сучасних скульптур, що ви бачили, вам подобається?

Знайомимося з художником

Ежи Кендзьора — польський скульптор, модельєр, дизайнер інтер'єрів і ландшафтний дизайнер.

Навчався у багатьох закладах Польщі та інших країн — Академії образотворчих мистецтв (Гданськ), Університеті образотворчих мистецтв (Познань), а також у Німеччині, Португалії, Франції тощо. Учасник багатьох польських і міжнародних симпозіумів та фестивалів. У 1997 році отримав Премію ім. Кароля Мярки.

З 1990-х років працює над серією скульптур, які немовби тримаються у повітрі. Скульптури, що балансують, прикріплені лише в одному або двох місцях, розміщені на мотузці, стрижени, вершині піраміди тощо.

Ці неймовірні скульптури відзначені нагородами та почесними відзнаками на різних виставках і конкурсах.

Ежи Кендзьора є автором кількох пам'ятників та сучасних проектів, що поєднують образотворче мистецтво з віртуальними елементами. Його роботи можна знайти в музеях, галереях та урядових установах різних країн, зокрема в Президентському палаці у Варшаві, дипломатичних установах у Сполучених Штатах, а також у громадських місцях, як-от Алея балануючих скульптур на території палацу в Ольштині.

Скульптури в повітрі

Творчі люди вміють помічати те, що приховано від інших. Завдяки їхнім творам кожен уважний глядач може побачити звичне у незвичному ракурсі. Роздивимось незвичайні повітряні скульптури, що балансують, як циркові артисти.

Коли дивишся на скульптури одного з найвідоміших сучасних польських скульпторів Єжи Кендзьора, складається враження, що потрапив у цирк, де артисти на мить застигли, щоб дати нам можливість роздивитися особливо витончений рух. Цей скульптор — справжній віртуоз балансування. Його чималенькі скульптури немовби висять у повітрі, і не перевертаються під дією вітру і власної сили тяжіння. Як же це вдається — таємниця їх творця.

Роздивіться з дітьми світлини повітряних скульптур Єжи Кендзьора (*презентація [“Не торкаючись землі”](#)*).

- Яке у вас враження від скульптур?
- Що незвичайного ви помітили?
- Опишіть ці скульптури. Спробуйте як артист балету підняти одну ногу та відвести її назад. А якщо в цій позі стати на носочок? Чи легко тримати баланс?
- Чим ці скульптури відрізняються від тих, що ви вже бачили? А що в них спільного?
- Дізнайтеся, чи є в Україні подібні скульптури. Де саме?
- Як гадаєте, у яких місцях міста їх краще розмістити? Чому?
- Як зробити так, щоб перехожі їх помітили?
- Як ви назвали б цю серію скульптур?
- Що розповіли б про скульптури знайомим, аби їм захотілося подивитися на ці твори мистецтва?

Еквілібристи

- Разом із друзями роздивіться фотографію у підручнику на с. 50. Що в них спільного зі скульптурами?
- Чи бачили ви виступи таких артистів цирку? Яке у вас враження від них?
- Чи можна цих артистів цирку назвати фахівцями з утримання рівноваги? Чому?

На світліні **еквілібрист** — артист цирку, який вміє утримувати рівновагу в будь-яких положеннях тіла (вправи на канаті, кулі, драбині тощо). У своїх виступах еквілібристи також можуть використовувати вправи з акробатики, можуть жонглювати тощо.

Подивіться вступ еквілібриста Вальтера Малашихіна.

- Що вас вразило?
- Поміркуйте, яка роль музики у виступі. Чи так само цікаво було б дивитися виступ, якби не було музики? Чому?
- Як дібрали музику до виступу? Як музика підкреслює рухи артистів?
- Чи однакова музика звучить у різні моменти виступу?
- Хто ще з артистів добре володіє мистецтвом балансу?
- Як ви думаєте, яким спортсменам уміння тримати рівновагу найпотрібніше? Чому?

- А коли вам у житті потрібне вміння тримати рівновагу?

Дива балансу

Сучасний південнокорейський митець Роккі Бьон може змусити балансувати будь-який об'єкт: камінь, крижину, стілець і навіть мотоцикл. Він створює чудові скульптури, які вражають.

- Роздивіться їх і розкажіть, що спільного в цих скульптур і творів Єжи Кендзьора.
- Чим такі скульптури відрізняються від тих, що ми звикли бачити на вулицях?
- Обговоріть з однокласниками, чи можна такі твори вважати творами мистецтва. Чому ви так думаєте?

Подивитися на інші дива балансу та дослідити їх дітям допоможе завдання 1 на с. 28 із [робочого зошита-альбому "Мистецтво"](#) для 4 класу.

Візьміть виделку та врівноважте її на краєчку тарілки.

- Що ще можна додати, щоб завершити скульптуру?
- Тепер можна спробувати зробити щось складніше.
- Які предмети врівноважити легше, а які — складніше?
- Що було найскладнішим під час створення дива балансу?
- Які риси характеру потрібні людині, яка створює скульптури-балансири?

Влаштуємо циркову виставу

Пригадайте циркові номери, які ви бачили.

- Чиї виступи вам найбільше подобаються? Чому?
- Що саме вражає?
- Як рухається артист / артистка? Який вигляд має?
- Як вирізнити його / її з-поміж інших артистів / артисток цирку?

Візьміть пластилін і створіть фігурку артиста / артистки цирку. Намагайтеся передати особливості рухів. Потім об'єднайтеся, зробіть із кубиків арену і влаштуйте справжній парад-алле (вихід на арену всіх учасників вистави перед його початком).

Виконати інше творче завдання на тему "Цирк" дітям допоможе завдання на с. 29 із [робочого зошита-альбому "Мистецтво"](#) для 4 класу.

Цю роботу можна продовжити

Запропонуйте дітям виконати проєкт — здійснити віртуальну подорож світом, побувати в різних країнах і знайти оригінальні скульптури. Можете всі разом створити класну книгу рекордних скульптур — роздивіться знайдені скульптури, вигадайте номінації та визначте переможців.